

[Holstein.]

udsætte sig for den politiske Svækkelse, som næppe vil udeblive, naar Aarene 1935 og 1936 for Befolkningens slørede Blikke aabenbarer Følgerne af og præsenterer Regningen for Regeringens hidtidige let-sindige, kortsynede og utilforladelige Politik, en politisk Svækkelse, som da efter al Sandsynlighed vil faa sin Besegling ved det ordinære Folketingsvalg, der altsaa af Regeringen, under denne Forudsætning, maa antages at skulle afventes af Hensyn til Landstingets hurtigst mulige Opløsning, eller ogsaa maa Regeringen for at undgaa de politiske Farer, som følger med at afvente det ordinære Folketingsvalg, idet de politiske Begivenheders Udvikling, som sagt, i Mellemtiden efter alle Solemærker vil gaa Regeringen mere og mere imod, beslutte sig til en parlamentarisk Opløsning forinden den ordinære Valgperiodes Udløb, men i saa Fald kan Landstinget ikke opløses og Regeringens lands-gavnige Forfatningsreform altsaa ikke gennemføres før 4 Aar efter Folketingsopløsningen.

I øvrigt er Grundlovens § 22, ikke mindst naar det gælder en Grundlovsændring, endnu mere uklar end 1866-Grundloven, for saa vidt angaar de kongevalgtes Opløselighed. Hvis det er en Betingelse for Landstingets Afskaffelse paa Trods af Landstingets Vilje, at Landstinget har ladet Regeringsforslaget ændre saaledes, at det havner i Fællesudvalg, og at Folketingsflertallet og Landstingsflertallet ikke dér kan enes, saa maa Landstinget være en politisk Molboinstitution eller Selvmorderklub, hvis det ikke indskrænker sig til slet og ret at forkaste Regeringsforslaget. Kan Regeringen derimod opløse det efter § 22, hvad enten det forkaster Regeringsforslaget eller det ændrer det, saaledes at der er overvejende Sandsynlighed for, at det ender uafgjort i Fællesudvalg, saa vilde Landstingets Flertal savne et Mindstemaal af politisk Selvagtelse, om det ikke, tilmed stillet over for et saa impotent Forfatningsforslag fremsat af en saa inkompetent Regering, indskrænkede sig til ren og skær Forkastelse.

Der er næppe nogen Tvivl om, at 1915-Grundlovens Fædre med § 22 baade har ønsket som Korrelat til det nye Landstings med Folketingets væsensartede Sammensætning at gøre dets Opløsning vanskelig og tillige, ihukommende 1866-Grundlovens kongevalgte, at gøre Forskriverne om dets Opløselighed faste og klare. Hverken det ene eller det andet af disse Formaal er opnaaet. Hvis Landstinget kan opløses, naar

blot det i den ordinære Folketingsperiode har forkastet et eller andet ligegyldigt eller absurd, af Folketinget vedtaget Lovforslag, saa er Landstingets Opløselighed ligtil, saa kræver den blot, at Folketingets, Demagogiets Regering viser den Smule Taalmodighed, som næppe vil koste den stor Selvovervindelse, saafremt den har et betydeligt Flertal i Folketinget, ikke at opløse dette i Utide, men lade det have sin ordinære Tid. Hvis omvendt Landstinget kun kan opløses, naar det har ændret Folketingets Forslag paa en saadan Maade, at det ender i Fællesudvalg, saa har Folketingsudvalget det i sin Magt, hver Gang det fra Landstinget faar et Lovforslag til eneste Behandling, at ændre dette, saaledes at Landstinget faar Valget mellem at forkaste det eller risikere, at det ender i Fællesudvalg, hvor Landstinget da enten maa gaa under Folketingets Aag eller berede sig paa sin Opløsning.

Følgelig maatte Landstingsflertallet for at undgaa dette fatale Dilemma, Underkastelse eller Opløsning, konsekvent aldrig ændre, men altid forkaste Folketingets Forslag. I saa Fald og med denne Fortolkning af § 22 vil Landstinget ganske vist være vanskeligt at opløse, men Regelen om dets Opløselighed bliver da ikke alene uklar, men endnu mere absurd i sine politiske Konsekvenser end under den første Forudsætning. Anerkender man paa den anden Side en let Adgang til Opløsning af et med Folketinget væsensligt Landsting blot med en Udsættelsesfrist, saa maa et oppositionelt Landstingsflertal, udgaaet af Valget, ogsaa respekteres som ligeberettiget med Folketingsflertallet, ellers er den hele Forfatningsprocedure Nonsens.

Hvordan man end vender og drejer § 22, er den en gordisk Knude, som ikke lader sig løse ved juridiske, logiske Fortolkninger, men kun ved et magtpolitisk Sværdslag af en Regering, som ved, hvad den vil, og virkelig vil, hvad den vil. I sin Statsforfatningsret har Professor Knud Berlin kun med nogle Linier omtalt dette Spørgsmaal i Grundlovens § 22, men han har sagt mig, at det paa ingen Maade er, fordi han ikke er opmærksom paa Problemerne i § 22, men fordi han finder Formuleringen af denne Paragraf saa haabløs og umulig, at han ikke har villet belemre de unge Studenter med et udførligt og indgaaende Afsnit om denne Paragraf.

Jeg siger, at der maa en beslutsom og handlekraftig Regering til at løse Knuden. En saadan Regering har vi ikke i Øjeblikket; vi har jo faaet det mest kompetente Regeringsmedlem i denne Henseende, nemlig